

Som en hestevogn uden heste

Af Erik Schmidt, Lærer i Odense og medlem af uddannelsestænketankens SOPHIAs ledelse

- Noget er vi nødt til at gøre anderledes, for elevernes motivation falder år for år, siger rådmand Stina Willumsen den 25. august til F.S. i sin forsigtige afvisning af DPU-forsker Frans Ørsted Andersens udsagn om, at Odenses strukturplan for fremtidens folkeskole er et eksperiment med store risici. Udtalelsen viser på én gang Stina Willumsens gode vilje og hendes rådvildhed.

Det samme gør sig gældende med skolechef Jørgen Schaldemose, for heller ikke han tager stilling til de fagligt kvalificerede indvendinger, kommunens skolestrukturforslag er blevet mødt med. I et synspunkt i F.S. den 18. september afviser skolechefen lærerforeningens veldokumenterede og også erfaringsbaserede synspunkter lovlig flot med, at "sådan er virkeligheden heldigvis ikke".

- Noget må der gøres, ja. Men Odense Kommune kan ikke troværdigt gennemføre en revolutionerende omlægning af skolens væsen og struktur med nye lærer- og elevroller uden at have sikret sig tilliden og tilslutningen fra dem, der skal udføre planen. Hvor skal drivkraften og engagementet i dagligdagen komme fra? Hvem skal trække den kodyle, men underfinansierede vision, der er som en skinnende bil uden motor, en hestevogn uden heste.

Der er ganske rigtigt brug for at styrke især de ældste elevers motivation. Dele af diagnosen er rigtig, men medicinen er problematisk – også fordi den skal indtages sammen med besparelser.

Aldersblandet undervisning i "børneskolen" gør ifølge den svenske professor Monika Vinterek mange børn alvorligt utrygge, og de faglige resultater forringes. I "ungeskolen" skal hver enkelt elev "selv tilrettelægge en meningsfuld skoledag ud fra egne mål og læringsstrategier". Men denne overfokusering på den enkelte elev og manglende fælles rettedhed gør det ifølge blandt andre den norske professor Thomas Nordahl og det svenske "Skolverket" vanskeligere for de kulturelt og socialt svageste elever at dygtiggøre sig. De har brug for mere fællesskab, faste rammer og lærerstyring.

Elevernes motivation styrkes ikke mindst gennem et forbedret indhold, som vægter det saglige og sanselige i fag og emner, moderne undervisningsmidler og forbedrede bygninger. Skolerne er for første gang i historien overhalet af de små hjem hvad angår informationsteknologi og undervisningsmidler. Så tror da pokker, at nogle af de ældste elever har svært ved at tage samfundets skole alvorligt!

Men afgørende for undervisningens succes er lærerens mulighed for at kunne lede undervisningen og involvere sig, samtale, skabe relationer og sikre det faglige og etiske niveau.

Der er således ikke kun tale om behovet for motivation. Der er også behov for pædagogisk og etisk forsvarlig styring, og selv i en moderne skole er der magt på spil. Den handler om at sætte skolens humanistiske ånd og værdigrundlag igennem i stedet for junglelovens tvivlsomme værdier.

Lærerne skal gives reelle muligheder for at tage styringen, fordi de har opmærksomhed om fællesskabet og er uddannet til at forvalte magten med professionel etik. Læreren skal åbne vinduer til andre verdener end den, som elever kender i forvejen, og det kræver en respekt for lærerens opgave og metier og et relativt forpligtende klassefællesskab, hvilket ikke er nemt at skabe med elever, der "selv tilrettelægger en meningsfuld skoledag ud fra egne mål og læringsstrategier."